

επιχειρήσεις

Η ύφεση στην Ευρώπη πονοκέφαλος για τους ξενοδόχους

Μείωση του ρυθμού αύξησης εσόδων
και διανυκτερεύσεων έως το 2019
προβλέπουν οι αναλυτές

ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΩΤΣΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ο τουρισμός αποτελεί την κυριότερη εξαγωγική βιομηχανία της Ελλάδας. Η σημασία του κλάδου φαίνεται από το μερίδιο που έχει στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία της χώρας με ποσοστό 6,9%, όταν στην Ευρωπαϊκή Ενω-

**Η μείωση στα
κόστη εργασίας
«πέρασε»
στις χρεώσεις**

που έχει στην ακατολογιστική ημερομηνία θέμενη αξία της χώρας με ποσοστό 6,9%, όταν στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 28 το μερίδιο του κλάδου είναι 2,9%.

Το 2014 οι αφίξεις από το εξωτερικό προς όλα τα καταλύματα θα πλησιάσουν τα 20 εκατομμύρια, οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχεία θα ξεπεράσουν τα 80 εκατομμύρια και τα έσοδα του ξενοδοχειακού κλάδου εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν στα 6,3 δισ. ευρώ.

Σύμφωνα με έρευνα της εταιρείας Στόχασις Σύμβουλοι Επιχειρήσεων, η συνεισφορά του τουρισμού είναι πολύ υψηλότερη από τα έσοδα των ξενοδοχείων, καθώς επιπρόσθετα δημιουργεί πολλαπλασιαστικά οφέλη σε άλλους κλάδους όπως οι μεταφορές, το εμπόριο, η ψυχαγωγία κ.ά.

Στασιμότητα

Σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, ωστόσο, οι προοπτικές για τον τουρισμό στην Ελλάδα δεν ευνοούν τη συνέχιση της ανάπτυξης αυτής, εφόσον η χώρα συνεχίσει να εξαρτάται από τις ώριμες ευρωπαϊκές αγορές που παρουσιάζουν οικονομική στασιμότητα και αρνητικές δημογραφικές προοπτικές.

Ειδικότερα, οι ερευνητές της Στόχασις, συνυπολογίζοντας το σταθμισμένο με τις διανυκτερεύσεις ΑΕΠ σε σταθερές τιμές των χωρών προέλευσης που καλύπτουν το 95% των διανυκτερεύσεων και χρησιμοποιώντας τις προβλέψεις του ΔΝΤ για την ανάπτυξη των χωρών προέλευσης την περίοδο 2015-2019, καθώς και τη μεσοπρόθεσμη τάση στη μέση δαπάνη ανά διανυκτέρευση, εκτιμούν αύξηση των αφίξεων και διανυκτερεύσεων με μέσο ετήσιο ρυθμό 1,6% και των εσόδων των ξενοδοχείων κατά 0,7% έως το 2019.

Για να γίνει αντιληπτός ο κίνδυνος, οι ερευνητές αναφέρουν πως το 2013 τα έσοδα του ξενοδοχειακού κλάδου έφτασαν τα 5,489

Η αναλογία ζημιών/κερδών το 2013 για τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις διαμορφώθηκε σε 0,9:1 όταν το 2009 και το 2011 ήταν 3:1 και 6,1:1 αντίστοιχα. Η έρευνα της Στόχασις αφορά 39 ξενοδοχειακές επιχειρήσεις με δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία για κάθε έτος της περιόδου 2009-2013.

Το 2013, κέρδη συνολικού ύψους 40,6 εκατ. ευρώ είχαν 19 επιχειρήσεις, ενώ 20 επιχειρήσεις κατέγραψαν ζημιές ύψους 47,47 εκατ. ευρώ.

Σε αντίθεση με την υπόλοιπη οικονομία, οι επενδύσεις στον τουρισμό δεν έχουν πληγεί στον ίδιο βαθμό από την έλλειψη ρευστότητας στο τραπεζικό σύστημα, καθώς ο κλάδος αποτελεί έναν από τους λίγους όπου το ύψος των δανείων αυξήθηκε κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης.

Από την άλλη πλευρά, το συναλλακτικό κύκλωμα παραμένει διαχρονικά ελλειμματικό. Ειδικότερα, το 2011 οι επιχειρήσεις του κλάδου εισέπρατταν απαιτήσεις εντός 214 ημερών και πλήρωναν προμηθευτές εντός 75 ημερών (-139 ημέρες) και το 2013 εισέπρατταν απαιτήσεις σε 230 ημέρες και πλήρωναν τους προμηθευτές σε 72 ημέρες (-158 ημέρες).

Το κόστος των ξενοδοχειακών υπηρεσιών έχει παρουσιάσει σημαντική μείωση τα τελευταία έτη (-20%) καθώς η μείωση του κόστους εργασίας στην Ελλάδα λόγω της οικονομικής κρίσης και της απελευθέρωσης των συλλογικών συμβάσεων εργασίας έχει μεταφερθεί στις τελικές τιμές του προϊόντος.

δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 18,2% σε σχέση με το 2012, και το 2014 στα 6,3 δισ., αυξημένα κατά 15% σε σχέση με το 2013, ενώ ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής διαμορφώθηκε στο 2% τη χρονική περίοδο 2009-2013.

Θετικός παράγοντας για τα επόμενα έτη θα είναι η ανάκαμψη του εγχώριου τουρισμού, εφόσον επιβεβαιωθεί ότι η Ελλάδα έχει εισέλθει πλέον σε ανάκαμψη.

Φρένο στην εξέλιξη του τουρισμού ίσως αποδειχθεί η ενδεχόμενη απώλεια επισκεπτών από τη ρωσική αγορά, που έχει αποτελέσει μία από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες πηγές προέλευσης για την Ελλάδα τα τελευταία έτη, λόγω των γεωπολιτικών προβλημάτων (Ουκρανία) και των αρνητικών οικονομικών εξελίξεων.

Τρεις παράγοντες

Κρίσιμοι παράγοντες για την ταχύτερη από την προβλεπόμενη ανάπτυξη του τουρισμού και κατά συνέπεια και των εσόδων των ξενοδοχείων αποτελούν:

- Η στόχευση για την προσέλκυση επισκεπτών από ταχύτερα αναπτυσσόμενες χώρες όπως η Ασία.
- Η αύξηση του μεριδίου από παραδοσιακές τουριστικές αγορές με χαμηλή διείσδυση στην Ελλάδα (π.χ. ΗΠΑ).
- Η ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού που θα επιτρέψουν την άμβλυνση της εποχικότητας και την ενίσχυση του τουρισμού σε νέες περιοχές της Ελλάδος.

Το τουριστικό προϊόν της Ελλάδας είναι προσανατολισμένο προς την προσέλκυση τουριστών που επιθυμούν να περάσουν τις θερινές διακοπές τους σε παραθαλάσσιες περιοχές και δευτερευόντως να επισκεφτούν αρχαιολογικούς χώρους. Άλλες κατηγορίες τουρισμού, όπως ο τουρισμός πόλεων, ο αγροτουρισμός, ο ιαματικός τουρισμός, ο θρησκευτικός τουρισμός κ.ά. έχουν δυνατότητες ανάπτυξης αλλά περιορισμένη έκταση. Ο χειμερινός τουρισμός έχει αναπτυχθεί σε ορισμένες περιοχές, αλλά απευθύνεται σχεδόν αποκλειστικά σε εγχώριους επισκέπτες.

Οι χώρες με τον μεγαλύτερο αριθμό ξένων επισκεπτών στην Ελλάδα είναι η Γερμανία, η Βρετανία και η Ρωσία. Η Ευρώπη αποτελεί την κατοικία της συντριπτικής πλειοψηφίας των επισκεπτών, κάτι που οφείλεται στη γεωγραφική γειτνίαση.

Ειδικότερα, το 59% των τουριστών προέρχεται από την ΕΕ των 28 και το 29% από την Ευρώπη εκτός της ΕΕ.

Ο κλάδος των καταλυμάτων συνεισφέρει άμεσα στην απασχόληση με 61.000 θέσεις εργασίας το 2013 (21,7% κάτω από τα επίπεδα του 2008). Το 74,2% των θέσεων αφορά εξαρτημένη εργασία, το 21% αυτοαπασχολούμενους και το 4,8% μέλη της οικογένειας.

Διεθνείς εισπράξεις

Οι χώρες της ευρωζώνης έχουν το 25,8% των διεθνών εισπράξεων παγκοσμίως, ενώ οι ΗΠΑ είναι η πρώτη χώρα με μερίδιο 15,4%. Η Ελλάδα ήταν στην 25η θέση με 1% των παγκόσμιων εισπράξεων το 2012. Ο ρυθμός αύξησης των διεθνών εισπράξεων είναι ιδιαίτερα υψηλός στις χώρες της Ασίας, ενώ αντίθετα στις ευρωπαϊκές χώρες κυμαίνεται σε χαμηλότερα επίπεδα.

Ο διεθνής οργανισμός τουρισμού προβλέπει ότι διεθνώς ο τουρισμός θα συνεχίσει να αναπτύσσεται με ρυθμό 4% ετησίως, με το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης να προέρχεται από τις αναπτυσσόμενες χώρες.

B

Σύμφωνα με έρευνα της εταιρείας Στόχασις Σύμβουλοι Επιχειρήσεων, η συνεισφορά του τουρισμού είναι πολύ υψηλότερη από τα έσοδα των ξενοδοχείων καθώς επιπρόσθετα δημιουργεί πολλαπλασιαστικά οφέλη σε άλλους κλάδους, όπως οι μεταφορές το εμπόριο, η ψυχαγωγία κ.ά.